

25/2/24

טראומה והתמודדות עם טראומה בדתות העולם

קול קורא לדוקטורנטיות ודוקטורנטים מצטיינים לשנת הלימודים תשפ"ה

טראומה מוגדרת כאירוע אשר נתפס כמאיים מאוד, פיזית או פסיכולוגית, על האדם או על הקהילה, ואשר לווה בחוויות של אובדן שליטה וחוסר אונים. דתות מציעות כלים שונים להתמודדות עם טראומות אישיות וקולקטיביות, ומחקרים אמפיריים מראים כי אמונה דתית מסייעת להחלמה מחוויות טראומטיות הן במישור האישי והן במישור הקבוצתי.

חוויות טראומטיות עשויות לשנות את התפיסה הדתית, את תפקידיהם של אנשי דת, את חוסנה ותפקודה של הקהילה הדתית, ואפילו את ההשתייכות הדתית. מסורות וקהילות דתיות מתעצבות על-ידי חוויות טראומטיות הקשורות לתבוסה, כיבוש ויציאה לגלות, אסונות טבע, המרת דת כפויה. אירועים מסוג זה (כמו למשל, חורבן המקדש, כיבוש בגדאד ע"י המונגולים, נפילת קונסטנטינופול לידי העת'מאנים, התמוטטות אימפריית האינקה, השואה, אירועי 9.11, מלחמת יום הכיפורים) הטביעו את חותמם על פרשנות כתבי הקודש, התיאולוגיה, ההלכה, הליטורגיה, הטקסים, היצירה הדתית לסוגיה, והיחס ל"אחר". לעתים היו אלו טראומות שהצמיחו זרמים מיסטיים, תנועות משיחיות ופילוגים דתיים, או העצימו אותם.

בשנת הלימודים תשפ"ה (2024 - 2025), תתמקד הפעילות של המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (CSoC) בהתמודדות עם טראומה בדתות העולם. תלמידי ותלמידות מחקר העוסקים בכל אחת מדתות העולם, או בדת השוואתית, ועבודתם נטועה בכל אחד מן התחומים הבאים – חקר דתות, היסטוריה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, חקר תרבות, ספרות ואמנות, ניהול ויישוב סכסוכים – מוזמנים ומוזמנות להגיש הצעות מחקר המתקשרות לפחות לאחד מן הנושאים הבאים:

- התמודדות אינדיבידואלית עם חוויה טראומטית אישית או קולקטיבית מפרספקטיבה אמונית ו/או באמצעותה
- אנשי דת כסוכני התמודדות עם טראומה
- הקהילה הדתית מול טראומה אישית וקולקטיבית
- המרת דת כתגובה לטראומה
- אסונות וטראומות בפרשנות כתבי הקודש / בספרות תיאולוגית / בליטורגיה / בטקסים דתיים
- פסיקת הלכה במצבי טראומה ואסון
- השכחה והנכחה של טראומות בהקשרים דתיים
- נקם ופיוס מפרספקטיבה אמונית

Prof. Daniella Talmon-Heller
Department of Middle East Studies
Israel Institute for Advanced Studies, resident fellow Center for
the Study of Conversion
and Inter-Religious Encounters, director
talmond@bgu.ac.il

Raya Even-David
Administrative Manager,
* The Center for the Study of Conversion and
Inter-Religious Encounters
* JEWFACT project funded by the ERC
raya@bgu.ac.il +972-8-6428377

תלמידות. ים לתואר שלישי בפקולטה למדעי הרוח והחברה באב"ג (עם הצעת מחקר מאושרת), שמחקרם נוגע בשאלות שלעיל בהקשר של אחת מדתות העולם לפחות, מוזמנים להציג מועמדות למלגת דוקטורט תוספתית (שתינתן כתוספת למלגה קיימת אחרת), ולהשתתף בקבוצת המחקר של CSOC שתתנהל בקמפוס מרקוס, באר שבע. חברות וחברי הקבוצה יידרשו להימצא בקמפוס בימי שלישי באופן קבוע ולהשתתף בסמינר השבועי (12:00 – 14:00); להשתתף בתכנון הפעילות השנתית (סמינרים, קבוצת קריאה, כנס שנתי, אירועי ספר, סיור שנתי וסדנת כתיבה) עוד לפני תחילת שנת הלימודים; ולהציג את מחקרם בפני החברים האחרים בעברית ובאנגלית. המרכז יעניק מלגה שנתית בסך 13,860 ש"ח (מחולקת ל-12 חודשים), מרחב עבודה בחדרי המרכז בספריית ארן, וסביבת לימודים תוססת ותומכת המורכבת מחוקרות. ים ותיקות. ים וצעירות. ים, מהארץ ומחו"ל, ממדעי הרוח וממדעי החברה.

להגשת מועמדות נא לשלוח בדוא"ל, בעברית או באנגלית, למנהלנית המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים,

[רעיה אבן דוד](#):

- מכתב בקשה אישי המסביר מדוע המועמד.ת מעוניין.ת להשתתף בקבוצת המחקר ומה עשויה להיות תרומתו.ה
- הצעת המחקר לדוקטורט
- קורות חיים מעודכנים ורשימת פרסומים, אם יש
- שתי המלצות, אחת מהן מהמנחה לדוקטורט, בשליחה ישירה ל-rayaed@bgu.ac.il

למידע נוסף על CSoC, בקרו באתר האינטרנט שלנו, בעמוד הפייסבוק או בדף ה-[YouTube](#).

מועד אחרון להגשת מועמדות: 25 במרץ 2024

תשובות תישלחנה במהלך אפריל 2024.

שאלות וביירוטים ניתן להפנות לפרופ' דניאלה טלמון-הלר, מנהלת המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.